

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -एप्रिल, २०१९

कक्षा -आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-2)	प्रश्नपत्रम् – २ (C.C.- 4.2.4. New) बृहत्संहिता ।	गुणाः - ७०
विषयः - फलितज्यौतिषम्		
दिनाङ्कः - ११/०४/२०१९		समयः -११.०० तः ०२.००

प्रथमान्वितिः

- प्रश्नः १ अधोलिखितश्लोकयोः कस्यचिद् एकस्य व्याख्यां कुरुत । (५)
- (१) अतसीवेतसपुष्पैः पलाशकुसुमैश्च कोद्रवा ज्ञेयाः ।
तिलकेन शङ्खमौक्तिकरजतान्यथ चेद्भुदेन शणाः ॥
- (२) अम्बरमध्याद्बह्व्यो निपतन्त्यो राजराष्ट्रनाशाय ।
बम्भ्रमती गगनोपरि विभ्रममाख्याति लोकस्य ॥

- प्रश्नः २ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि निबन्धं लिखत । (१०)
- (१) उल्कालक्षणम् (२) भूकम्पलक्षणम् ।

द्वितीयान्वितिः

- प्रश्नः ३ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य व्याख्यां करोतु । (५)
- (१) धनदः करोति मेचकमन्योन्यगुणाश्रयेण चाप्यन्ये ।
प्रविलीयते मुहुरल्पफलः सोऽपि वायुकृतः ॥
- (२) प्रतिसूर्येकः प्रशस्तो दिवसकृद्वर्णसप्रभः स्निग्धः ।
वैदूर्यनिभः स्वच्छः शुक्लश्च क्षेमसौभिक्षः ॥

- प्रश्नः ४ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि निबन्धं लिखतु । (१०)
- (१) रजोलक्षणाध्यायस्य सारांशः ।
(२) सस्यजातकाध्यायस्य सारांशः ।

तृतीयान्वितिः

- प्रश्नः ५ अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य उपरि व्याख्यां कुरुत । (५)
- (१) सिंहे सुवर्णमणिचर्मवर्मशस्त्राणि मौक्तिकं रजतम् ।
पञ्चममासे लब्धिविक्रेतुरतोऽन्यथा छेदः ॥
- (२) सलिलविकारे कुर्यात्पूजां वरुणस्य वारुणैर्मन्त्रैः ।
तैरेव च जपहोमं शममेवं पापमुपयाति ॥
- प्रश्नः ६ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि विवर्णनं करोतु । (१०)
- (१) ऋतुस्वभावेनोत्पन्नोत्पातः । (२) राजगमनविचारः ।

चतुर्थान्वितिः

- प्रश्नः ७ अधोलिखितयोः एकस्य व्याख्यां कुरुत । (५)
- (१) धनुः स्थायीरूक्षो रुधिरसदृशः क्षुब्धयकरो
बलोद्योगं चन्द्रः कथयति जपं ज्याऽस्य च यतः ।
गवां शृङ्गो गोध्नो निधनमपि सस्यस्य कुरुते
ज्वलन् धूमायन् वा नृपतिमरणायैव भवति ॥
- (२) कृकलासलालकङ्ककव्यादलबन्धवृश्चिकाकृतयः ।
खड्गे व्रणा न शुभदा वंशानुगताः प्रभूताश्च ॥
- प्रश्नः ८ अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य उपरि विवर्णनं करोतु । (१०)
- (१) पुष्यस्नानमाहात्म्यम् । (२) मुकुटप्रमाण एवं फलविचारः ।
- प्रश्नः ९ अधोलिखितेषु केषाञ्चित् दशप्रश्नानामतिलघूत्तराणि लिखन्तु । (१०)
- (१) “कुतुपः” अर्थात् किम् ?
(२) चोयम् अर्थात् किम् ?
(३) सूर्यग्रहस्य उच्चराशिः कः ?
(४) पापग्रहाः के ?
(५) वसुधा भस्मनिकरं कदा भवति ?
(६) वर्षाप्रश्ने कस्य ग्रहस्य स्थितिः कुत्र लाभकरी भवति ?
(७) शीतकरः अर्थात् कः ग्रहः ?
(८) कल्माषः अर्थात् किम् ?
(९) ताम्रादिवर्णे सूर्यकिरणस्य फलं किम् ?
(१०) वागीशः कः ?
(११) नीराजनशान्तिः कदा कर्तव्या ?
(१२) अग्निमन्था अर्थात् किम् ?
(१३) गिरिकर्णी अर्थात् किम् ?
(१४) सूर्योदये खञ्जनदर्शनं शुभं वा अशुभम् ?
(१५) शुष्कविरोहे अर्थात् किम् ?

--००--